

UTFLYKTSGUIDE: Stiehpaltjåhkká

Höjd 686 m ö.h. WGS84 66°32'1.1"N 16°21'54.0"E SWEREF99 TM 7380056, 560651

Stiehpaltjåhkká ligger strax söder om Polcirkeln. På toppen får du en vidsträckt vy mot de norska fjällen, sjön Sädvvájávrrre och Ruonekjåhkká som rinner fram längs dalgången Smuolevágge.

Hur man tar sig dit: 102 km från Arjeplog längs Silvervägen, E95, västerut. Strax efter skylten Lillviken, Stiehpal, kan vandrigen påbörjas vid en parkeringficka. Om du kommer västerifrån påbörjas vandrigen strax efter Polcirkeln på vänster sida. En skylt markerar var stigen börjar.

Höjd: 684 m ö.h.

Avstånd till toppen: 1,8 km.

Vandring: Lätt och medelsvår. Rekommenderas för barn. Stigningen är relativt kraftig under en sträcka av ca 200 m.

Utrustning: Kängor/stövlar rekommenderas då det fläckvis finns myrmark. Karta och kompass är bra att ha med. Ta gärna med vatten – ingen bäck efter stigen.

Stig: Det finns två äldre leder. Dels en något bättre från Lillviken och dels en med start vid Camp Polcirkeln, den senare finns ej inritad på karta.

Utsikt: Över ett vidsträckt fjällandskap. I östlig riktning ligger dalgången Smuolevágge. Vid klart väder ses gränsfjällen västerut.

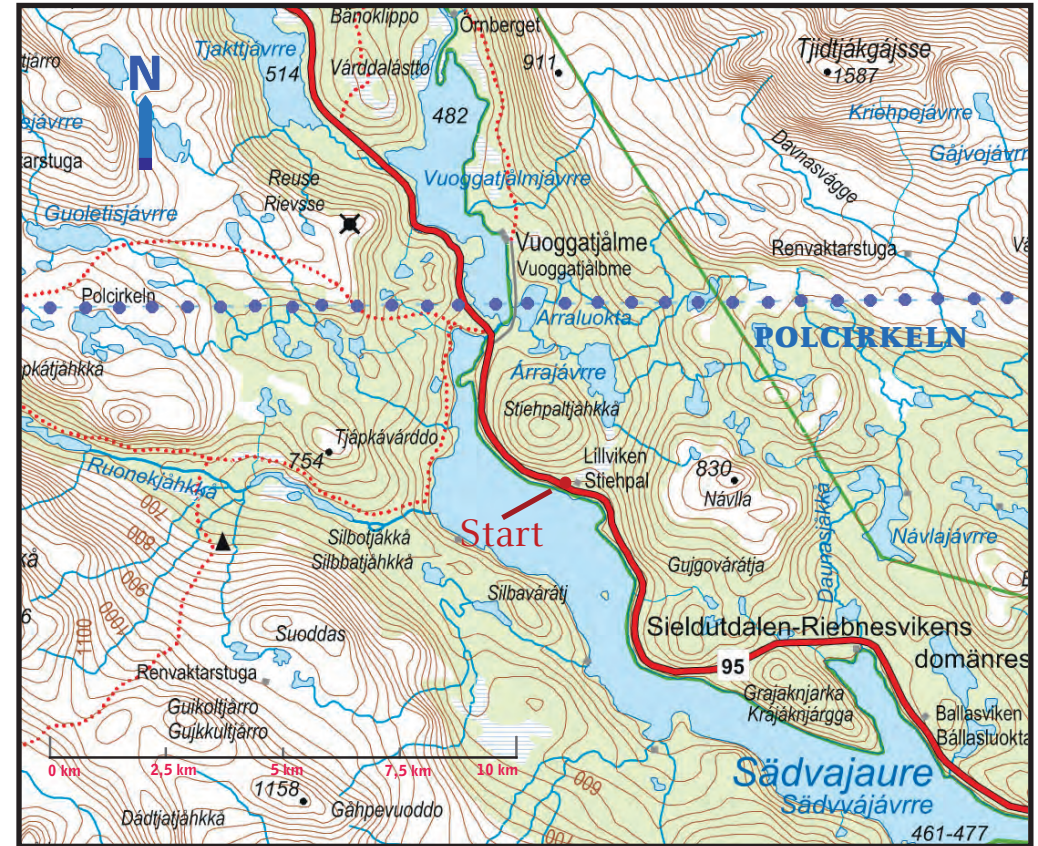
Skydd: Finns inget, men i närområdet ligger Camp Polcirkeln med butik, Vuoggatjålme med restaurang och stugor och Sandvikens fjällgård med stugor och butik.

Slätterblomma *Parnassia palustris*

Växer rikligt intill toppen av Stiehpaltjåhkká – fjällsippa *Dryas octopetala*.

En tur till Stiehpaltjåhkká kan kombineras med övernattnig, fiske och andra aktiviteter i området. Kontakta Arjeplogs turistbyrå för tips, 0961-14520, turist@arjeplog.se.

Camp Polcirkeln

Bensinstation, husvagnsplatser och butik.
Tel 0961-615 64
Mobil 070-212 97 38
www.camppolcirkeln.com

Vuoggatjålme

Stugor, restaurang, husvagnsplatser och helikopterservice med Arctic Air.
Tel 0961-10715 www.vuoggatjolme.se

Sandvikens fjällgård

Stugor, husvagns- och tältplatser och butik.
Tel 070 694 06 70 / 070 559 01 64.
www.sandvikens.se

Ruonekjåhkká med sitt vackra fall och Sädvvájávrrre.

Natur: Vandringen sker genom fjällbjörkskog med inslag av spridda grova tallar. På toppen finns kala berghällar med intressanta växter i skrevorna. Anledningen till att de är så få tallar omkring Sädvvájávrre ligger långt tillbaka i tiden. De få tallar som finns här har vuxit upp efter omfattande avverkningar av tall som skedde i dalgången i samband med den första gruvepoken i Nasafjäll 1635–1659. Grova uppskattningar indikerar att 4 000–5 000 hektar tallskog i området avverkades och kolades i stora kolmilor.

På Stiehpaltjähkkås topp finns ett mindre kalfjällsområde med stenhällar.

Under vandringen bjuds på många blommor som slätterblomma, förgätmigej, jungfru Marie Nycklar, skogsnäva, smörbollar, nordisk stormhatt och inte minst fjällsippa.

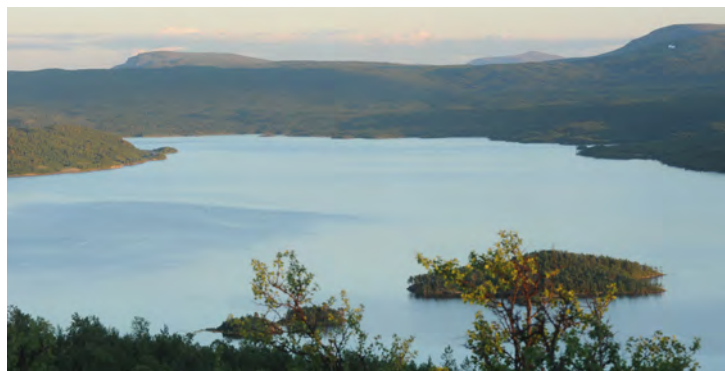
Djur: Kungsörn, havsörn, fjällvråk, dalripa, ljungpipare, blåhake, bergfink, räv, hare och älg finns i området. I sällsynta fall kan även lo, järv och mård sikta i skogen.

I området bedrivs renskötsel av Semisjaur-Njarg sameby.

Källa: INSARC/Silvermuseet www.recallingthepast.se

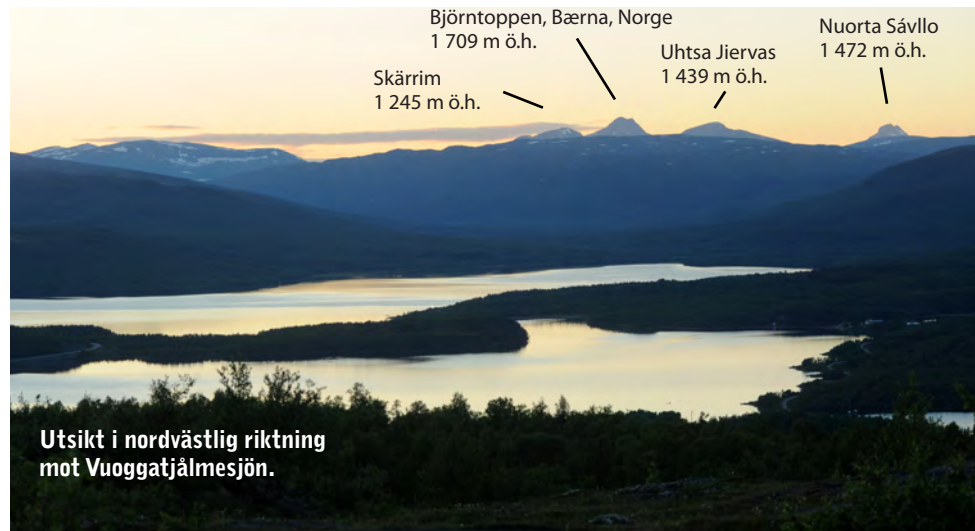
Fjällbjörk. På Stiehpaltjähkkås finns sluttande myrar.

Vy i sydlig riktning: Sädvvájávrre ligger i den översta delen av Skellefteälven och utnyttjas som vattenmagasin. Sjön har reglerats i flera omgångar åren 1942, 1953 och 1985. Vattennivån varierar mellan 460,7 och 477 m ö.h. Magasinets volym är 605 miljoner m³.

Serien med utflyktsguider utges av Arjeplogs kommun med statligt stöd till lokala naturvårdsprojekt (LONA) förmedlade av Länsstyrelsen i Norrbotten. Använd gärna fjällkartan för att planera dina utfärder: www.kso2.lantmateriet.se. Guiderna finns här för nedladdning: www.arjeplog.se/utflyktsguider. Arjeplogs kommun © Lantmateriet, Geodatasamerkan.

Utsikt i nordvästlig riktning mot Vuoggatjålmesjön.

En glimt historia: I området finns flera fornlämningar bestående av bland annat härdar, fångstgropar, husgrunder och kåta-platser. Fångstgroparna är från 400-talet. Området kring Stiehpaltjähkkå har haft stor historisk betydelse för koloniseringen av norra Sverige. Vid Sädvvájávres södra strand vid Silbojokk fanns 1635–1659 en smälthytta. Den tillhörde Nasafjälls silververk. Fyndigheten av silver- och blymalm låg 60 km västerut på fjället Nasa vid norska gränsen. Transporterna av malm sköttes av samer och deras renar med ackjor. En last kunde väga upp till 100 kg. Det var inte bara åtkomsten av malm som intresserade. Man ville också kristna de hedniska samerna. Silbojokks församling hade en kyrka med kyrkogård vid hyttan. De fortsatte med sin verksamhet även efter det norska anfallet 1659 när hyttan, kyrkan och andra byggnader brändes ner. På 1980-talet gjordes arkeologiska utgrävningar i Silbojokk. Det skedde i

samband med utbyggnaden av kraftverksdammen. Arbetet med att kartlägga kyrka och kyrkogård har senare återupptagits efter nya fynd, nu senast 2015.

Lästips: *Nasafjäll – ett norrländskt silververks historia* (1923) av Janrik Bromé. *Den arkeologiska undersökningen. Silvret från Nasafjäll: arkeologi vid Silbojokk* (1989) red. Ylva Roslund. *Kyrklig verksamhet i Silbojokk. Studia Laplandica* (1986) av Kenneth Awebro.

Välkommen kontakta Turistbyrån i Arjeplog! Silvermuseet, Guld Klas torg 938 31 Arjeplog Tel. 0961-145 20 turist@arjeplog.se www.arjeplog.se

Vad innebär allemansrätten?

Den unika allemansrättens grundregel är **inte stora – inte förstöra**. Här något att tänka på:

- Du får du vandra nästan överallt förutom på tomter, planteringar och vid bostadshus.
- Elda helst på färdig eldplats och inte vid torr väderlek eller hård vind. Det är inte tillåtet att använda vindfällan eller hugga eller såga ner träd eller buskar eller ta ris, grenar eller näver från levande träd.
- Du får inte jaga, störa, fånga eller skada djur, ungar, bon eller ägg. Hundar får inte vara lösa tiden 1 mars till 20 augusti när djuren har ungar. De ska hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt och ren.
- I Arjeplogs fjäll och skogar behövs särskild hänsyn till renskötseln. Upplev renarna på avstånd. Respektera renskötarnas arbetsplatser och privatliv vid visten och renhagar. Om du hamnar i en renflyttning håll dig undan och gör så lite väsen av dig som möjligt tills hjorden passerat.
- Du får fritt plocka vilda blommor, bär och svamp. Kolla först vilka växter som är fridlysta. I reservat eller nationalpark gäller särskilda bestämmelser. Att knacka loss sten ur berg eller hugga in sitt namn i berghällar är inte tillåtet. Enstaka mindre lösa stenar kan man plocka med sig.
- Ser Du skräp i naturen – ta gärna med det!

Källa: www.naturvardsverket.se. Ladda gärna ned broschyren: "Fridlysta växter och djur i Sverige" (2012).

Natura 2000

Natura 2000 är ett nätverk av Europas allra mest värdefulla naturområden. I Arjeplogs kommun finns 22 områden däribland Akkelis, Björknäs, Daita, Granberget, Hornavan-Sädvajoure, Laisdalen, Laisälven, Långsjön-Gåbrek, Märkberget, Nimtek, Pieljekaise, Piteälven, Rakåive, Ramanj, Ståkke-Bårgå, Sulitelma, Tjeggelvas, Tjålmejaure, Udtja, Veddek och Yrafeldt.